

екологічної безпеки транспорту.

Література:

1. Іванілов О.С., Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Х.: Стил-Издат, 2017. 632 с.

2. Попович П.В. Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем. *Вісник ХНТУСГ*. Харків, 2016. Вип. №169. С. 223-225.

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

*Москаленко І.О., аспірант 1-го року навчання
Науковий керівник: Шевченко І.Ю., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Жоден вид економічної діяльності неможливий без належного кадрового забезпечення. Кількісна й якісна достатність трудових ресурсів є умовою успішного функціонування бізнесу та національної економіки в цілому.

У цьому дослідженні розглянемо кадрове забезпечення функціонування транспортної системи України.

Функціонування транспортної системи України наглядно відображається в індикаторах розвитку такого виду економічної діяльності як «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність», підвид «Діяльність у сфері транспорту». Скористаємося у якості інформаційної бази дослідження даними статистичного збірника «Праця України 2021» та виявимо динаміку кадрового забезпечення функціонування транспортної системи України.

На підставі аналізу даних вказаного статистичного збірника [1], можемо сформулювати наступні висновки:

– протягом останніх 5 років (2017-2021 рр.) середньооблікова кількість штатних працівників, задіяних у діяльності у сфері транспорту, практично не змінилася і складає 267 тис. осіб, що становить 43,63% середньооблікової кількості штатних працівників у виді економічної діяльності «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність»;

– основним працедавцями штатних працівників у сфері транспорту є філії підприємств (де зосереджено 36,6% середньооблікової кількості штатних працівників) і товариства з обмеженою відповідальністю (де зосереджено 33,1% середньооблікової кількості штатних працівників). На державних і комунальних підприємствах, в акціонерних товариствах сукупно зосереджено 23,2% середньооблікової кількості штатних працівників у сфері транспорту;

– у регіональному розрізі переважаюча більшість середньооблікової кількості штатних працівників у сфері транспорту зосереджена в м. Києві (61,1 тис. осіб), Харківській області (32,5 тис. осіб), Дніпропетровській області

(24,4 тис. осіб), Одеській області (16,6 тис. осіб), Львівській області (15,4 тис. осіб) та Київській області (13,2 тис. осіб);

– рівень прийому на роботу до сфери транспорту за останні 5 років варіювався від 24,4% у 2021 році до 32,4% у 2019 році, рівень звільнення – від 30,1% у 2021 році до 36,9% у 2019 році. У період 2017-2021 рр. у діяльності в сфері транспорту України жодного разу значення коефіцієнту обороту кадрів по прийому не перевищило значення коефіцієнту обороту кадрів по звільненню, що є негативною тенденцією та вказує на зменшення кадрового потенціалу транспортних підприємств і в перспективі може призвести до дефіциту кваліфікованих кадрів, необхідних для забезпечення функціонування національної транспортної системи;

– основними причинами звільнення працівників у сфері транспорту є причини плінності (87,7%) та скорочення штатів (3,1%);

– використання робочого часу працівниками у сфері транспорту України в середньому становить 84,8% табельного фонду робочого часу;

– у сфері транспорту України мають місце випадки перебування штатних працівників в умовах вимушеної неповної зайнятості, до прикладу, у 2021 році: у відпустках без збереження заробітної плати перебували в середньому 1,9 тис. штатних працівників сфери транспорту (0,7% середньооблікової кількості штатних працівників); в середньому 7,4 тис. штатних працівників сфери транспорту були переведені з економічних причин на неповний робочий день (тиждень) (2,8% середньооблікової кількості штатних працівників);

– середньомісячна заробітна плата штатних працівників у сфері транспорту України становила у 2021 році 14007 грн., що цілком відповідає середній по економіці середньомісячній заробітній платі (14014 грн.). Разом з тим, розмір середньої заробітної плати у сфері транспорту суттєво варіюється залежно від форми господарювання працедавця: товариства з обмеженою відповідальністю в середньому оплачують штатним працівникам у сфері транспорту заробітну плату у розмірі 12718 грн. щомісяця; філії підприємств – 13589 грн. щомісяця; комунальні підприємства – 14868 грн. щомісяця; державні підприємства – 22710 грн. щомісяця; акціонерні товариства – 22977 грн. щомісяця. Варіюється в Україні розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників у сфері транспорту і у регіональному розрізі: найвищою є оплата праці штатних працівників транспортних підприємств у м. Києві (20538 грн./ міс.), найнижчою – у Тернопільській області (8419 грн./ міс.). Має місце й певна сезонність розміру отримуваної штатними працівниками транспортних підприємств середньомісячної заробітної плати: протягом 2021 року розмір середньомісячної заробітної плати в сфері транспорту змінювався від 11601 грн. у лютому до 16755 грн. у грудні. У 2021 році середньомісячна заробітна плата штатних працівників сфери транспорту України зростала у березні-квітні, липні-серпні, жовтні та грудні;

– фонд оплати праці штатних працівників сфери транспорту України має наступну структуру: 57,2% складає фонд основної заробітної плати, 37,6 % – фонд додаткової заробітної плати, 5,2% – заохочувальні та компенсаційні виплати;

– останнє п'ятиріччя у сфері транспорту України стрімко зменшується кількість зареєстрованих колективних договорів: якщо в 2017 році кількість зареєстрованих колективних договорів у сфері транспорту складала 744, то у 2021 році значення цього показника знизилося до 606 (зменшення на 18,5%).

Загалом попри умовну кількісну стабільність кадрового забезпечення функціонування транспортної системи України, були виявлені певні негативні тенденції, що загрожують розвитку трудового потенціалу транспортної сфери.

Література:

1. Праця України 2021: статистичний збірник (е-версія). URL: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/08/zb_pr_ukr_2021.pdf

РОЗВИТОК СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ

Мутрук К.І.

*Науковий керівник: Момотлива С.Л., викладач вищої категорії
Одеський фаховий коледж економіки, права
та готельно – ресторанного бізнесу*

Сучасний світ надзвичайно динамічний, і підприємці повинні враховувати не тільки технічні і технологічні аспекти своєї діяльності, але й економічні та правові фактори. Розвиток суб'єктів підприємництва залежить від багатьох чинників (наприклад, економіка країни, зміни в законодавстві, зміни на ринку та відносини з конкурентами) та включає такі напрямки: розширення виробництва та асортименту продукції шляхом модернізації виробничого обладнання, впровадження нових технологій, залучення інвестицій та фінансування інноваційних проєктів; диверсифікація бізнесу та розширення географії продажів; соціальна відповідальність та екологічна стійкість; розширення мережі постачальників та забезпечення сталого розвитку бізнесу шляхом взаємодії з партнерами та розвитку співпраці з ними; розвиток інтернет-бізнесу та електронної комерції; впровадження інновацій та розвиток нових напрямків бізнесу; розвиток кадрового потенціалу та забезпечення високої якості продукції та послуг шляхом навчання та розвитку персоналу та підвищення їхньої кваліфікації. [1]

Збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту продукції можливе завдяки модернізації виробничого обладнання, впровадженню нових технологій, залученню інвестицій та фінансуванню інноваційних проєктів. Такий розвиток суб'єктів підприємництва сприяє збільшенню продуктивності праці, зниженню витрат на виробництво та підвищенню конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Соціальна відповідальність та екологічна стійкість має на увазі під собою, що суб'єкти підприємств можуть зосередитися на зменшенні впливу своєї діяльності на навколишнє середовище та на соціальний аспект бізнесу. Наприклад, вони можуть інвестувати у відновлювану енергетику та зменшення